

Memo

Datum 21-08-2025 Van M.H. Ottens
Onderwerp **Internetconsultatie milieuprestatie-eisen GWW** Versie 1.0

Aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Kopie aan Heijmans Infra B.V.

Geacht ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,

In reactie op uw internetconsultatie in het voornemen om de Wet Milieubeheer te wijzigen met als doel een verplichting toe te voegen tot het stellen van milieuprestatie-eisen in aanbestedingen voor grond-, weg- en waterbouwwerken (GWW), sturen wij u het volgende.

Voorafgaand aan onze inhoudelijke reactie, willen wij u een belangrijk aandachtspunt meegeven voor het verdere traject. Wij hebben er alle vertrouwen in dat deze wettelijke verplichting een zeer goede stap in de juiste richting is, maar dit is niet de heilige graal. Deze verplichting met de MKI-meetmethode is een optelsom van meerdere milieuaspecten met elk zijn eigen weging in het MKI-getal. Om op specifieke milieu-impacts, zoals stikstof, CO₂, biodiversiteit en water, passende reducties en verbeteringen te pakken, dient hier ook specifiek aandacht aan gegeven te worden met specifieke maatregelen, zoals de CO₂ prestatieladder, emissieloos bouwen, hergebruik van materialen, watergebruik, Natuurladder en verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit. Wij verzoeken u dan ook om dit proactief te adviseren richting aanbestedende diensten en deze specifieke milieu-impacts parallel mee te nemen in de gunningscriteria bij aanbestedingen

Onderstaand onze reactie op uw vragen vanuit de internetconsultatie:

1. **Steunt u dit wetsvoorstel en de daarin opgenomen maatregelen?**

Als duurzame aanvoerder hebben wij ons tot doel gesteld onze milieu-impact te verlagen en daarmee bij te dragen aan een gezonde leefomgeving. Uw voornemen draagt bij aan het creëren van de gezonde leefomgeving en daarom steunen wij uw voornemen en zullen onze bijdrage daaraan leveren.

- Het voorstel pakt precies de twee grootste pijnpunten aan:
 - de huidige lappendeken aan duurzaamheids-eisen en
 - de grote milieu-impact van GWW-werken.

Het legt één duidelijke landelijke lat neer waaraan iedere aanbestedende dienst moet voldoen – iets waar zowel opdrachtnemers als opdrachtgevers al jaren om vragen.

- Eenduidige normen en een vaste meetmethode (MKI) geven marktpartijen investeringszekerheid, verlagen transactiekosten en versnellen de schaalvergroting van circulaire oplossingen.
- Door naast product-eisen óók een gunningscriterium op totale milieuprestatie verplicht te stellen, worden koplopers beloond en blijft er ruimte om te concurreren op duurzaamheid in plaats van alleen op prijs.

2. In hoeverre dragen de maatregelen in dit wetsvoorstel bij aan eenduidigheid in het inkopen met milieuprestatie-eisen en het verminderen van de milieu-impact in de GWW-sector, vergeleken met de huidige situatie?

Eenduidigheid in het inkopen:

Nu: elke provincie, gemeente of waterschap hanteert eigen tabellen, MKI-staffels of DuboCalc-instellingen; aannemers moeten telkens opnieuw uitzoeken “hoe de opdrachtgever rekent”.

Na invoering: één wettelijk vastgelegde methodiek, één set product-eisen en één verplicht gunningscriterium; minder interpretatie-discussies en lagere offertekosten.

Meetbaar verminderen van milieu-impact

Product-eisen weren de slechtst presterende materialen (beton, asfalt, staal) uit de markt; samen goed voor ~70 % van de milieu-impact in GWW.

Gunningscriterium stimuleert integrale ontwerpkeuzes (minder materiaal, alternatieven, emissieloos materieel enz.) en vergroot de kans om investeringen in innovaties terug te verdienen.

3. Zijn er punten die u mee wil geven om het wetsvoorstel te verbeteren?

Punt	Waarom	Voorstel Heijmans
Tekst “materialen en producten”	Beperkend omschreven. Valt het transport en de objecten (samengestelde materialen en producten) ook binnen deze tremen?	Formuleer zodanig dat het transporten van de materialen en producten inbegrepen is en samengestelde materialen en producten (objecten)
Zorg voor een werkbare drempelwaarde	Te hoog → alleen RWS geraakt; Te laag → kleine opdrachtgevers overbelast.	Richtlijn: drempel ≈ € 2-3 mln (groot deel van de CO ₂ -reductie wordt afgedekt, mkb-opdrachtgevers kunnen het nog organiseren) én gefaseerde uitrol (stapsgewijs laten zakken in 2 jaar). Combineer dit met een centraal expertisepunt dat tendersjablonen en MKI-calculatiesupport levert.
Aandacht voor monodisciplinaire werken	Bijvoorbeeld voor het product asfalt zijn er monodisciplinaire aanbestedingen. Hier zit veel potentiële milieu-impact reductie en deze hebben een grote kans om onder de drempelwaarde te komen.	Zorg voor een aparte drempelwaarde voor monodisciplinaire aanbestedingen.
Vermijd ongelijk speelveld voor mkb-leveranciers	LCA/EPD-kosten (€ 8-15k) drukken harder op kleinere partijen.	Rijksbreed kennis- en subsidieloket (75 % vergoeding voor EPD-kosten) zoals in de MIA/Vamil-regeling. Faciliteer daarbij ook de samenwerking van het expertisecentrum met kennisinitiatieven en toetsers in de markt. Dit ook om de kwaliteit en betrouwbaarheid te vergroten.
Heldere definities en consistente koppeling met Aanbestedingswet	Zonder functionele definities kunnen nieuwe materialen buiten scope vallen (hout/composiet ipv beton/stalen brug); twee wetten lezen maakt het onnodig complex.	- Definieer materialen functioneel i.p.v. naam-gebaseerd. - Integreer een “leeswijzer” die stap-voor-stap toont hoe de nieuwe eisen binnen de huidige aanbestedingsprocedures passen.

MKI-waarden van alternatieve producten geven niet altijd de reductie van milieu-impact weer	De MKI-waarden van alternatieve c.q. duurzamere producten kan anders uitvallen als het soortelijk gewicht verschilt.	Het is aan te raden om voor bepaalde producten en (bekende) alternatieven eisen te stellen aan de berekening van de MKI-waarden, bijvoorbeeld de MKI beoordeling op object i.p.v. product.
Blijf koplopers belonen	Minimumeisen mogen geen 'race to the bottom' worden.	Maak het gewicht van het gunningscriterium progressief (bv. min. 10 %, default 20 %, 30 % voor projecten > € 50 mln) en publiceer best-practice rekenvoorbeelden.
Houd het simpel in de praktijk	Overdosis parameters remt adoptie.	Leun zoveel mogelijk op bestaande tools (DuboCalc, CROW-standaarden) en publiceer een jaarlijkse "standaard set" MKI-grenzen zodat opdrachtgevers niet zelf hoeven te rekenen. Maak opdrachtgevers ook bewust van het stapelen van verschillende duurzame initiatieven op de administratie last aan beide zijde (OG + ON). Wij zien uitvragen met MKI (RWS-protocol) + SEB-convenant + Circulariteit (materiaalpaspoort) waardoor het project ineffectief zwaar wordt belast.
Aantal milieuberekeningen en administratieve lasten.	Valideren en aantonen van milieu-impact kost tijd	Zorg voor een juiste verhouding tussen inzet (milieuberekeningen en administratieve lasten) en de milieu-impact. Door bijvoorbeeld de pareto methode toe te passen op de onderdelen welke de meeste milieu-impact hebben waar de aantoonbaarheid een verplichting is.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wij dragen graag bij in het verdere traject.

Met vriendelijke groet,

M.H. Ottens
Heijmans Infra B.V.
sr. Adviseur Verduurzamen